

ВИЛКІ ЗАКИДАЄ РУЗВЕЛТОВІ ДЕРЖАВНИЙ СОЦІАЛІЗМ

СПРІНГФІЛД (Іліной). — Промовляючи в родинний місточку Абрагама Линколна републиканський президентський кандидат Вендел Вилкі сказав: що тепер перед американською нацією також на цілий зріст виринуло дуже важке питання, яке може мати вплив на цілу будучу історію Америки. Цим питанням є: який політичний устрій має задержати Америка? Бо теперішній уряд під проводом президента Рузвелта прямує до державного соціалізму, чи, до державного капіталізму, полученого з цілковито скупченою державною силою в одних руках президента.

Промовляючи в Ганібал, Мізурі, родинним містечку відомого американського гумористичного письменника Марк Твайна, Вилкі сказав, що тепер здався Америці такий гумористичний письменник, щоб описав як то президент Рузвелт дався „вирати” на демократичній конвенції в Шікаго на кандидата, та як він тепер обіздить різні фабрики, нібито в цілі інспекції, а властиво, щоб бути все на сторінках газет та робити собі політичну пропаганду.

СЕНАТОР ГАЙРАМ ДЖАНСОН ПІДДЕРЖУЄ ВИЛКОГО.

ВАШИНГТОН. — Демократичний сенатор Гайрам Джансон, якого президент Рузвелт хотів „прочистити” в часі недавніх сенаторських виборів в Каліфорнії, тепер виступив проти президента, заявляючи, що ніяк не може погодитись з третім кандидатством. Впродовж 150 літ американський нарід придержувався засади, що президент не повинен бути на своїм становищі довше, як дві каденції. Цю традицію впровадив Джордж Вашингтон, а осягали її такі великі президенти, як Джефферсон, Медісон, Монро, Джексон і інші. А президент Рузвелт тепер хотів би цю стару американську традицію поламати, мовляв, тамтих президентів можна було заступити кимсь іншим, а його вже нема ким заступити. Джансон буде піддержувати в виборах Вилкого.

ІКЕС І ЛЯ ГВАРДІЯ КРИТИКУЮТЬ ВИЛКОГО.

ВАШИНГТОН. — Гаролд Ікес, секретар внутрішніх справ, виголосив радієву промову, в якій сказав, що компанії публичних ужиточностей, які мають великий вплив в деяких містах та стейтах, тепер хотілиб захопити владу в цілій Америці. Як свого представника вони висунули Вендела Вилкого. Вилкі, казав Ікес, залюбки говорить про корупцію в політичних демократичних машинах. А хто ту корупцію переводив? Там де є корупція мусять бути дві сторони: та, що дається перекуплювати і та, що перекуплює. Чоловік сам себе не може перекупити. Отож корупція в Америці серед політичних партій колись спричинювали залізниця, а нині компанії публичних ужиточностей, казав Ікес.

Посадник Ля Гвардія також виголосив промову за Рузвелта і в ній гостро критикував Вендела Вилкого кажучи, що той не є ніяким бізнесменом. „Коли Вилкі є бізнесмен, я є Меркурій”, говорив Ля Гвардія.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО СТУДІЇ ЧУЖИХ МОВ.

АТЛАНТИК СИСІ. — На конгресі родичів і виховників стейту Нью Джерзі привітні заявлялись за те, щоб по школах учили дітей більше чужих мов. Бо шляхом навчання чужих мов, а також історії, літератури, мистецтва і т. п., наберуть діти зрозуміння і пошани до інших країв.

ДАЕС ПРОВІРЮЄ ПРАЦЮ КОНЗУЛЯ.

НЬО ЙОРК. — Комітет Даса урядує тепер в Нью Йорку і провірює працю німецького віце-конзуля Фрідгельма Дрегера. Представник комітету заявив, що в Америці працює 150 німецьких, а 80 російських агентів. Відносно Дрегера, то йому закидають, що він був головою саботажної організації в Америці.

НЬО ОРЛІЕНС. — Мартин Даес, голова комітету дослідів неамериканських активностей, що перебуває тепер в Нью Орліенс, заявив, що в Америці поширена сильна організація яка плянує цілий ряд саботажних актів, подібних до тих, що був у Нью Джерзі, в фабриці „Геркулес”. Ці саботажі підсилювані чужими урядами. Даес сказав, що він передав у руки Федеральному Бюро Інвестицій чимало матеріалу на основі якого можна буде винувати потягнути до відповідальності.

ВІДБРАЛИ ЛИСТИ ДИПЛОМАТИЧНОМУ ПРЕДСТАВНИКОВІ.

НЬО ЙОРК. — До Нью Йорку прибув французький дипломатичний представник, Шарл Брусе. Французький уряд вислав його для збільшення персоналу в французькій амбасаді в Вашингтоні та для завідування пресовим департаментом. По дорозі до Америки корабель „Екзетер”, на якому він їхав, зупинився на Бермуді і там англійські влади відобрали йому два опечатані дипломатичні листи.

РУЗВЕЛТ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ

Президент Рузвелт на своїй пресовій конференції зробив перед журналістами заяву, в якій сказав, що з огляду на тенденційне викривлювання фактів з боку опозиції, він змушений є взяти чинну участь у виборчій кампанії і зробити певне спростовання. Президент підкреслив, що викривлювання фактів не є вислідом незнання з боку опозиції. Опозиція знає добре, як мають справу, але навісміно представляє їх у фальшивім світлі.

З тих причин Рузвелт виголосити ще перед виборами п'ять більших політичних промов. Остання промова відбудеться 30 жовтня в Болтімор. Якраз на той самий день републиканський кандидат Вендел Вилкі матиме промову в Болтімор. Дехто припускає, що це буде свого роду дискусійний двобій між президентом та Вилкім, хоч може оба кандидати не будуть себе особисто бачити. Болтіморські републиканці радіють з того і висловлюють надію, що обох кандидатів можна буде звести разом на одну платформу, чого хотів вже від давня Вендел Вилкі. Але демократи не обіцяють цього. Демократичні кола говорять, що правдоподібно треба буде змінити дату, а то тому, що багато людей захоче почути обі промови.

РЕПУБЛИКАНИ ТАВРУЮТЬ ФЛИНА

Стейтсменський представник Републиканської Партії, Джекет, та голова републиканського національного комітету, Джозеф Мартин, висказали свої гострі зауваги на адресу Джана Фліна, голови демократичного національного комітету, за те, що той видав обіцянку до своїх клубів, підсуваючи думку державним урядникам, що коли їм самим закон забороняє складати жертви на виборчу кампанію, то їх родинам вільно це робити. Це є найзвичайніше обходження і ламання закону, говорили републиканські критики. Джан Флін у той спосіб поступає в своїй локальній політичній машині, говорили вони і в той спосіб хоче поступати в цілій нації: або піддержуй його партію, хочби шляхом ламання закону, або забирайся.

НІМЦІ ТАКИ НАМАГАЛИСЬ НАПАСТИ НА АНГЛІЮ, КАЖУТЬ У ЛОНДОНІ

Бритійці переконані, що Гітлер таки готовився напасти на Англію пропаятного дня, себто 16. вересня б. р., який то день заповідано і який повинен був бути для нього „щасливим”, згідно з „астрологічними обчисленнями”. Та сталося так, що попереднього дня німці втратили 185 літаків в масовім налеті на Англію, а британські летуни завдали ще величезні удари тим місцям, де були сконцентровані німецькі війська і кораблі, якими ті війська мали бути перевезені через Англійський канал. З того, що оповідають британські летуни, то виглядає, що в тих місцях (а це відноситься головню до баз на французькій набережній) все було готове до відпливу. Та ті німецькі плани розбили британські налети і бомбардування, підчас яких мало згинути кілька тисяч німецьких вояків. Крім того британські летуни нанесли Німеччині великої шкоди ще й бомбардуванням залізничних шляхів й інших комунікаційних середників. Подорожні, що бували в останніх часах у Німеччині, доносять, що там часто комунікація перервана. І то як залізнична, так і водна, бо понижені теж і пристані.

НІЧНІ НАЛЕТІ НА АНГЛІЮ ОСЛАБЛИ

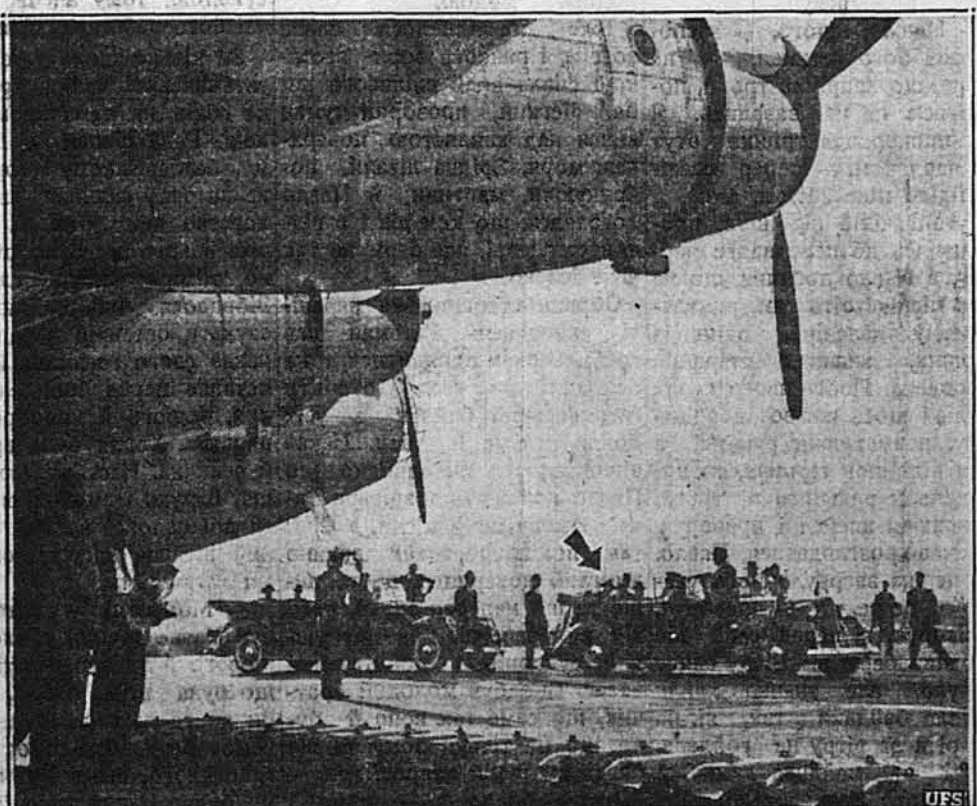
Таке можна сказати про німецькі налети на Англію. Толкують собі це тим, що маршал Герінг має тепер дуже мале число летунів, що надаються до нападів серед ночі. Тому тепер так часто можна заважати перерви в нічних налетах. Одної ночі вони масові, а другої так, якби їх не було.

ЖЕРТВИ НІМЕЦЬКИХ БОМБАРДУВАНЬ

Оголошують, що почавши від червня, себто від початку німецьких налетів на Англію, було в Англії наслідком бомбардувань 8,365 вбитих і 12,352 ранених. Це, як кажуть, відноситься до жертв у цілій Англії, але треба виказати розуміння так, що ті жертви відносяться головню до Лондону, бо в інших містах тих жертв дуже мало.

ВТИКАЮТЬ ПЕРЕД АНГЛІЙСЬКИМ ОБСТРІЛОМ

Таке подає британська адміраліція про морську зустріч між британським кружляком і контрторпедовим і флотилею з німецьких контрторпедовців. Каже, що німецькі кораблі не захотіли піти в бій і втікли, закриті мракою.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ОГЛЯДАЄ ЛІТНИЧЕ ПОЛЕ РАЙТА В ДЕЙТОНІ, ОГАІО. (Президента показує стрілка).

СТАЛІН ЗАКЛЮЧИВ СОЮЗ З ГІТЛЕРОМ ЧЕРЕЗ УКРАЇНУ

ЛОНДОН. — До такого заклочення приходить лондонський кореспондент часопису „Ди Нью Йорк Таймс”. В Англії ще далі ломлять собі голови над загадконою політикою Сталіна. І хочуть зрозуміти, що властиво заважає в тій політиці. Назалг джереконані, що Сталін боїться Німеччини. Сталін був певний, тому два роки, що Гітлер піде проти Советів і забере Україну. І тому він лехше відітхнув, як Гітлер звернувся згодом проти заходу. Далі Сталін не дурить себе думкою, що він зможе вдержати Україну колиб Гітлер вийшов з війни побідником. Тому бажає цілком певно Великої Британії побіди. Він теж намагається у всьому уступати, щоб зискати на часі, думаючи, що така провокація може змінити міжнародну ситуацію, під чим треба розуміти те, що Німеччина війну грограє. Тимчасом Гітлер підходить до Сталіна тим, що завжди йому щось відступає в заміну за його уступки. Тепер захоплює Сталіна Іраном і доступом Советів до Індійського океану. А це, як подає американський кореспондент, дуже подобається Сталінові, як подобається йому все те, що зв'язане з традиційною імперіалістичною політикою царської Росії.

НА РУМУНСЬКО-СОВЕТСЬКІЙ ГРАНИЦІ СПОКІЙНО.

МОСКВА. — Офіційно заперечують поголоскам, будьтоби на румунсько-советській границі приходило до кривавих сутичок між німецькими і советськими пограничними частинами. Совети теж заперечують, будьтоби були в Румунії советські війська. Усі поголоски, що передають щось інакше, є неправдиві, твердить советська пресова агенція.

НЕ БУДЕ В МОСКВІ КОНФЕРЕНЦІЯ ВЕЛИКО-ДЕРЖАВ.

МОСКВА. — Совети нічого не знають, про яку конференцію, що малаб відбутись в Москві, а в якій малиб взяти участь: Японія, Німеччина, Італія й СССР.

БУДЕ КОНФЕРЕНЦІЯ, АЛЕ В БЕРЛІНІ.

РИМ. — Італійська преса дає до зрозуміння, що такі підготовляється конференція Японії, Німеччини, СССР й Італії, але вона не відбудеться в Москві як це було подано передше, але в Берліні.

ТУРЕЧЧИНА НЕ РАХУЄ НА ПОМІЧ СОВЕТІВ.

ІСТАНБУЛ. — Так виглядає, що намагання Туреччини перехилити Совети на свою сторону на випадок, якби держави „осі” на неї напали, не мають успіху. Це певне, що Совети бажалиб Туреччині в тому випадку всього найкращого, але поза побажаннями не обіцяють нічого більше. Значить, що Туреччині треба числити на свої власні сили і допомогу з боку Великої Британії. Туреччина каже, що може поставити армію з двох мільйонів вояків, а турецький жовнір відомий з того, що добре бється.

ДАЛІ ЗА ПОСТІЙНУ ПРИЯЗНЬ НІМЕЧЧИНІ З РОСІЄЮ.

БЕРЛІН. — Німецька преса ще далі присвячує багато уваги тому, що Совети оголосили друком спогади Бісмарка, німецького „залізного канцлера”. Преса підкреслює, що поява цієї книжки не є без значіння. Навпаки вона відповідає вповні тому духові, який панує в Німеччині й в Советах, а який є за німецько-російську приязнь. І то за таку, якої бажав собі Бісмарк. Преса знову цитує відповідні місця зо споминів німецького канцлера, де він каже, що Німеччина ніколи не буде жити в спокою з Францією, а зате з Росією ніколи не буде розумної потреби воювати, якщо глупота лібералів чи династичні грубі помилки не сфальшують фактичного положення. Ще далі пише преса про події з 1939 року, себто про територіяльні зміни й розмежування між Німеччиною і Советами. І каже, що все те сталося в дусі Бісмарка і принесло користь як Росії так і Німеччині. Ось так, кінчить та преса, повинно бути і в будучині у відносинах між Росією і Німеччиною.

НАТИСК НА ГРЕЦІЮ.

КАІРО. — В дипломатичних колах говорять, що Німеччина й Італія поробили остаточні кроки, щоб відірвати Грецію від зв'язку з Великою Британією. Греції поставили згадані держави такі вимоги: Негайно звузити економічні зв'язки з Англією; відступити кусень землі Альбанії, себто Італії, а Болгарії дати доступ до моря; дозволити Італії побудувати шлях з Альбанії до Салоніки; відступити Німеччині й Італії деякі летунські поля до вжитку; змусити короля до уступлення з престолу, а Метаксу з премієрства, а на їхнє місце поставити уряд, що був би прихильний державам „осі”. Як знаємо, Греція і Туреччина це ті дві держави, що остали вірні Великій Британії й які та остання обов'язана боронити, колиб вони були нападні.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
видачею числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. "Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАЩО НАГОРОДЖУЮТЬ?

Для ілюстрації того, що діється в Україні під
Советами, хочемо звернути увагу на одну нагороду,
якою обдарила Москва українського вченого. От-
же в червні цього року „указом президії Верховної
Ради СРСР“ нагороджено академіка А. Ю. Крим-
ського „орденом Трудового Червоного Прапора“.
Про це й розписується якийсь „К. Давид“ в боль-
шевицькій ньюйорській газеті, що друкована україн-
ськими буквами.

Імя А. Кримського як ученого добре відоме. І
то ще до часів першої світової війни. Відомий він
як орієнталіст і як український письменник. І як
один з організаторів Всеукраїнської Академії Наук.
Та грубо помилявся той, що думав би, що совет-
ське відзначення має підставу в наукових працях
Кримського, чи в його літературних творах, писаних
українською мовою. За те можна було його вже
давно відзначити. Та відзначення А. Кримського
Москвою наступило, як виходить з фейлетону К.
Давида, по промові, яку він виголосив у Львові,
перебуваючи на сесії Львівських відділів Інститутів
Академії Наук. Відвідуючи при цій нагоді могилу
Івана Франка, що був його другом і товаришем, як
це зазначає Давид, А. Кримський, звертаючись у
промові до Покійного І. Франка „підкреслював о-
собливу силу єдності братніх культур російського
й українського народів, потребу ще більше міцнити
братню любов трудящих усіх національностей, бо
тільки прапори інтернаціоналізму привели україн-
ський народ до того, що змогла об'єднатися в єдиній
радянській державі Галичина і Надніпрянська У-
країна, а про це так багато мріяв покійний Іван
Франко“.

По тій промові, пише К. Давид, пізнати, що А.
Кримський є „справжній український вчений“, бо
„стоїть на рівні ідей епохи, в передових шерегах
борців за побудову комуністичного суспільства“.

Як бачимо, то за які два тижні по тій промові
Москва обдарила А. Кримського згаданим вище ор-
деном „Трудового Червоного Прапора“. Чи це тіль-
ки так склалося, в те не входить. Бо якби не було,
то Кримського нагороджено цілком певно не за
працю для українського народу, а за щось інше. А
це певно за те, що ставить на першому місці
„єдність братніх культур російського й українсько-
го народів“. А хочби припустити, що й це не є так,
як виглядає, то вже те знаємо напевно, що того року
заяви, як промови не мають нічого спільного з Іва-
ном Франком та з його діяльністю. Бо діяльність
Івана Франка, що знав різні культури, а між ними
добре і московську, була звернена в першу чергу на
те, щоб заставити українських людей думати, що
„нам пора для України жити“, а не „москалів й
ляхові служити“, та що українцям треба єднатися
під Українний прапор. За таку науку Москва не дає
орденів. Зате дає їх тим, що таку науку Франка
перекручують.

ГОЛОС РОЗПУКИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Перед українською пресою
в Америці стає румом страш-
не питання: питання життя
або смерті. Таке пише кана-
дський часопис „Українські
Вісті“ (з дня 8. жовтня 1940),
а все, що там сказано, відно-
ситься дослівно теж і до укра-
їнської преси в Злучених Держ-
авах. Є це та дуже важна
справа, на яку наш загал не
звертає ніякої уваги. Згада-
ний часопис підкреслює, що
„не хоче страшити людей“, чи
їх „розжалоблювати“, а тіль-
ки хоче звернути це раз ува-
гу, що наша суспільність не
має ніякого пляну, щоб зара-
дити тому, що українська пре-
са підпадає, корчиться і убо-
жіє. Так є, що те число перед-
платників, яке має українська
преса, як теж та ціна, яку на-
ші люди платять за україн-
ську газету, є не вистарчальні,
щоб українські газети могли
далі існувати і були видавані
так, щоб за них не встида-
лись. Зокрема читаємо в „У-
країнських Вістях“ таке:

**Чи може наша преса сповняти
своє завдання?**

„Годі затаювати, що наша
преса не сповняє її не може
сповняти всіх своїх завдань
так, як повинна. Це ніяка
тайна, що наша преса не по-
ступає з духом і вимогами
часу, та що вона осталась де-
сятки років позаді від преси
інших народів на цій контин-
енті. Чому? Просто тому, що
не лише наш загал, але й на-
ші провідні люди не цікав-
ляться пресою, не думають за
уліпшення її під оглядом тех-
нічним і щодо змісту. (Цей
відома річ, що коли в інших
народів при редагуванні тиж-
невика на 16 сторін нашого
формату працює 8 до 10 осіб,
то український тижневик на 8
сторін великого, подвійного
формату пише й редагує один
або два редактори). Редакції
та адміністрації наших часо-
писів добре знають що і як
належало б змінити на ліпше,
але ті зміни вимагають гро-
шей. Загал наш не то на уліп-
шення, чи поправу часопису
не дасть, але й належності,
тобто залеглості за часопис
тяжко дістати від нього. Ви-
слід такий, що в моді вже
стає нарікати на пресу, крити-
кувати її, але щораз тяжче
приходиться видобути перед-
плату. Особливо тепер, коли
стала поширена щоденна пре-
са і радіо, зацікавлення на-
шою пресою сідло старшого
громадянства передало, а жер-
твенність значно змаліла. Мо-
лоде покоління замилування
до української преси не має.
Оце й причини, чому ми вже
на вступі сказали, що україн-
ська преса тут стоїть перед
питанням життя і смерті.“

**Виймкове завдання преси
тепер.**

„Преса наша на американ-
ським континенті має тепер
виймкове завдання перед ці-
лою українською нацією. Бо
немає вже ні клаптика україн-
ської вільної землі в Європі.
Немає вже там ні одного кус-
ника друкованого паперу, де
можна б вільно писати про
те, що відчуває і чого бажає
український гноблений нарід.
Тут можемо те робити. Тут
можемо плекати наші релігій-
ні й національні ідеали, мо-
жемо поширювати українську
культуру. Отже факт, що у-
весь майже український нарід
в Європі опинився в страшній
більшевицькій неволі, накла-
дає на нас, українців на аме-
риканським континенті, вели-
чезні обов'язки. Ми не лише
мусимо самі себе зберігати і
захистити перед розкладом, а
ле на нас припав обов'язок не-
сти високо і нести гідно пра-
пор боротьби за визволення
мільйонів наших поневолених
братів в Європі.“

„І тут якраз виринає роля
української преси. Інформувати
нарід докладно й правди-
во, вести його до поступу,
вказувати йому на геройські
приміри в нашій славній історії,
підтримувати віру й надію
в остаточну перемогу — в ці
чорні дні. Блискати час до ча-
су зразками української куль-
тури — повістями, поезіями й
науковими розвідками. Отви-
рати перед народом сторінки
нашого минулого, а також
звертати увагу на добрі і злі
сторони нашого збірного жит-
тя тут. Вказувати нашій су-
спільності практичні способи
допомоги нашій державі, Ка-
наді, в її тяжкій і затижній
боротьбі за свободне життя.
Цим та іншим будуючим та
благородним справам мусить
служити українська чесна пре-
са на імміграції. Того обов'язку
ніхто не може ані перебрати
ані нічим іншим заступити.
Українська преса на американ-
ським континенті мусить — о-
собливо тепер — бути провід-
ником і сторожем українства
в світі.“

**Чи може наша преса сповняти
своє завдання?**

„Годі затаювати, що наша
преса не сповняє її не може
сповняти всіх своїх завдань
так, як повинна. Це ніяка
тайна, що наша преса не по-
ступає з духом і вимогами
часу, та що вона осталась де-
сятки років позаді від преси
інших народів на цій контин-
енті. Чому? Просто тому, що
не лише наш загал, але й на-
ші провідні люди не цікав-
ляться пресою, не думають за
уліпшення її під оглядом тех-
нічним і щодо змісту. (Цей
відома річ, що коли в інших
народів при редагуванні тиж-
невика на 16 сторін нашого
формату працює 8 до 10 осіб,
то український тижневик на 8
сторін великого, подвійного
формату пише й редагує один
або два редактори). Редакції
та адміністрації наших часо-
писів добре знають що і як
належало б змінити на ліпше,
але ті зміни вимагають гро-
шей. Загал наш не то на уліп-
шення, чи поправу часопису
не дасть, але й належності,
тобто залеглості за часопис
тяжко дістати від нього. Ви-
слід такий, що в моді вже
стає нарікати на пресу, крити-
кувати її, але щораз тяжче
приходиться видобути перед-
плату. Особливо тепер, коли
стала поширена щоденна пре-
са і радіо, зацікавлення на-
шою пресою сідло старшого
громадянства передало, а жер-
твенність значно змаліла. Мо-
лоде покоління замилування
до української преси не має.
Оце й причини, чому ми вже
на вступі сказали, що україн-
ська преса тут стоїть перед
питанням життя і смерті.“

Де вихід?

Вихід із цього положення
є. Розв'язка пресою справи
лежить в нас самих. Треба,
щоби справа преси перестала
вже раз бути справою оди-
ниці, або малого гуртка осіб.
Треба, щоби пресою справу
внесли з редакції і адміні-
страції в народні маси, пред-
ставити всім пресою справу,
як одну з найважливіших і за-

цікавити нею увесь загал. Я-
сна річ, що справою преси по-
винні зацікавитись найперше
наші провідні люди і на мі-
сцях — у своїх парохіях, то-
вариствах, на зїздах — гово-
рити про пресу, поширювати
її, збирати гроші на пресу. В
справі преси повинні відбу-
ватись окремі зїзди провідних
людей і на тих зїздах повинні
докладно обговорювати пля-
ни поширювання часопису.
Тоді, при матеріальній і мо-
ральній підтримці, часопис
буде поступово поправля-
тись і стане необхідною річю
в хаті кожного письменного
українця. Іншими словами, ви-
хід із цього грізного для на-
шої преси положення в руках
нашої суспільності.

**Боротьба за рідну мову
й друковане слово.**

Насувається питання: чи зу-
м'є наш нарід тут і чи скоче
він постояти за свою пресу,
за своє рідне друковане сло-
во?

Почавши від Котляревсько-
го в Великій Україні, а від
Маркіана Шашкевича в Гали-
чині, український нарід зав-
зято боровся за право вжива-
ти свою рідну мову живим і
печатаним словом. Україн-
ський нарід в боротьбі за рідну
мову видав мучеників-героїв.
За рідну мову, за рідну пісню,
за українську книжку й часо-
пис йшли ті борці на заслання
в Сибір, йшли до польських
тюрм, тратили все своє май-
но, терпіли ціле своє життя,
але мови своєї, рідного слова
свого вони не зрікались, його
не цурались. І чи мали ми
тут, в свободній країні, добро-
вільно зрікатись тих прав, за
які наш нарід віками боровся?
Чи мали ми дозволити, щоб
наша преса тут підупала і то-
ж якраз тепер, коли в Європі не-
має ні одного вільного укра-
їнського часопису і коли тут
треба сильною, могутньою неза-
лежної української преси?

Яка повинна бути відповідь?
Нарід, який хоче жити, який
хоче мати якусь пошану в сві-
ті, може мати на ці питання
лише одну характерну, рішу-
чу і гримучу відповідь: **Ні! Не
дамо влади своїй пресі! Коли
тисячі наших братів і сестер
за рідну мову, за рідне слово
йшли на муки, то чейже честь
наша вимагає, щоб ми від се-
бе дали бодай кілька доларів
на збереження рідного друко-
ваного слова.**

Губерта, африканського гі-
попотама уважали туземці по-
вернувшись духом відомого
короля Зулю і тому ухвалено
закони, які запевнювали йому
спеціальну охорону.

**ДАЛЬШЕ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИЗИСКУ
В СССР**

Поруч з запровадженням
восьмигодинного дня праці та
семиденного тижня наказано
також переводити підприєм-
ства на двохчергову добу.
Старий трьохчерговий спосіб
визиску показався ніби неви-
старчальним, бо лишалося не-
мало часу для направи та чи-
щення машин, і їх доводилось
спиняти серед роботи. Також
ніби не вистарчала досить
вправлених робітників, щоб
обсадити цілком всі три чер-
ги. „Реформу“ цю перево-
диться справді дуже повільно,
бо „соціалістичні“ підприєм-
ства протівляться їй всіми
можливими і неможливими
засобами з причин цілком
зрозумілих. Від них жадаєть-
ся, щоб вони при зменшенні
кількості робітників викону-
вали протягом 16 годин туж-
саму роботу, яку раніш ви-
конувалося протягом 18 і 21
годин. До тогож частину ро-
бітників зайнятих раніше в
третьї черзі переноситься тепер
на інші примусові, розумієть-
ся тяжчі і гірше оплачувані,
праці. Цю „реформу“, як і всі
інші, що мають на меті збіль-
шити витискання крові і по-
ту, переводиться перед усім і
головно на Україні. „Звєстія“
з 26. IX. повідомляють з Хар-
кова, що результати досягаєть-
ся дуже добрі, що підприєм-
ства виконують за дві черги
план на 106 і 107% наслідком
збільшеної видайності праці.

Визиск робочої сили по се-
лах зростає розуміється ще
швидше. „Звєстія“ з 27. IX.
писали в передовій статті
присвяченій осінній оранці:
„Треба кожен п'ятнадцяту пе-
ревірити по районах роботу
тракторів і коней, як вони
працюють, що перешкоджає
тракторістам і колхозникам
виконувати і перевиконувати
значені плани. Треба уважно
слідкувати за тим, щоб трак-
тори працювали цілу добу, та
щоб машиністи та колхозни-
ки, які працюють при плугах,
перебували в нормальних умо-
вах праці (чого очевидно
не буває)“.

„Тракторісти, які викона-
ють в призначений речинець
цю працю, мають дістати на
20% платні більше звичайно-
го. Директори, старші меха-
ніки і агрономи мають діста-
ти подвійну місячну платню,
звичайні колхозники, яких
вони визискуватимуть неми-
лосердно для цього, не діста-
ють за це більше, в тім і по-
лягає „соціалізм““.

„Кінь має пересічно зорати
що найменше чотири гектари
за сезон... В Молдавській
СССР чомусь рішили, що ко-

жний кінь має зорати 22,5 га.
на завдання очевидно не до
виконання...“ — гадає навіть
орган московського уряду. А
ле воно незвичайно харак-
тистичне для урядів „само-
стійних“ республік, які цілком
втрачають голову зо страху
перед Москвою і обіцяють все
знаючи, що все одно викона-
ти не зможуть. Зрештою й са-
мі „Ізв.“ ніяких ілюзій відно-
сно приписаної примусової
праці на лавах не роблять, бо
пишуть: „Ніяким чином не
можна терпіти того, що ко-
лхозники гоняться за рекордами
виконують роботу але (за-
мість орати, скребути лише
поверхню ґрунту). Нюдного
неробу, нюдного дезорганіза-
тора праці не можна полиши-
ти без карі“. Як мало кори-
сти з цих кар, доводить най-
краще сучасний стан совет-
ського хліборобства.

Отже нема дива, що моско-
вський уряд стало шукає нових
кар і нових засобів примусу
і визиску. Щоб заохотити се-
лян до роботи в колхозах
призначив уряд кілька років
тому кожній родині невеликі
кавалки ґрунту, на Україні не
більше гектару, в особисте і
спадщинне вічне володіння.
Вони зробилися для багатьох
родин останнім захистом і по-
рятунком від колхозного ви-
зиску. Тепер московський у-
ряд готується ці двірські осо-
бисті ґрунти зменшити на по-
ловину, чи навіть зовсім від-
брати. Досить відомий пресо-
вий агент ГПУ, Рудь, дописує
„Ізв.“ з Рєшетелівки на Пол-
тавщині, що деякі з тамошніх
колхозників, відібравши обо-
в'язковий мінімум в колхозі,
80 днів, займаються поза тим
цілий рік лише своїм власним
приватним господарством, де
мають часом до сотки курей.
А 80 днів відробляють навіть
підлітки, тому треба надати
колхозам право жалати при-
ватні 150 днів обов'язкової
праці. Далі дописувач наво-
дить кілька прикладів „взір-
цевих колхозників, які самі
повернули колхозу половину
й більше своєї приватної зем-
лі заявляючи, що праця в
колхозі пожиточніша...“ Ку-
ди вітер віє, знаючи звичай
московського уряду, вгадати
не тяжко. Всі „великі ре-
форми“ утиску і визиску
розпочиналися на Украї-
ні, тут починається й ска-
сування особистих городинок
господарств, бо кріпаки зем-
лею не мають володіти.

K. B.

**В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“**

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(62)

Старий Граб знав його,
але він, Павло, соромився роз-
питувати про нього доклад-
но. Чому — й сам не знав, а
тепер шкодував... Намагався в
уяві відтворити образ старого
лицаря, що так безоглядно пі-
шов назустріч славі й зник
сливе безслідно. Десь у нево-
лі, казав Граб... І перед очима
Павловими стала дужа, огряд-
на постать пристарої люди-
ни... Але, Боженку мій! це
не чоловік, а страховець я-
кесь: і голова й груди заросли
довгим сивим волоссям, зби-
тими у жовті, брудні ковтуни;
голий був до пояса, але за-
мість міцного, пружного тіла
стояла широка, спокійна, об-
тягнута шкурою, вся в стру-
пах та в січених терниною чи-
тію червоною тавологою ра-
нах... Світилися тільки великі
карі очі, щоб свідчити нашій-

никам турецьким, що дух у
цьому страшному, понівчено-
му тілі ще не згас, і сила ще
держиться. Дивилися вони, ті
гострі, проникливі очі, на
Павла, а чорні уста, що ледве
помітні були в жовтосивих за-
рослях на тварі, тихо розкри-
лися й промовили: „Сину,
прокинься, — світає вже!“
Та не міг Павло очуняти від-
разу й скинути обмарення.
Тоді чоловік узяв його своєю
кощавою рукою за плече й
злегка поторсав.

— Батьку! — легенько зой-
кнув Павло й прокинувся.

Перед нього стояв кошовий
і ласкаво посміхався в боро-
ду.

— Це я, я, синку, — промо-
вив лагідно, — час уже вста-
вати.

Павло, як опечений, схопив-
ся на ноги, аж братчики за-

сміялися.

— Прощайте, батьку, — не
зчувся, як і заснув.

— Нічого, нічого, — заспо-
коював його гетьман, — це
добре, що задрімав трохи, по-
кріпився, це не завадить. Я
теж прикрхнув трошки отут
під чардаком, — тепер веселі-
ше йдімо під... Егеж, еге.

Сагайдачний відійшов, про-
суваючись до переднього чар-
даку, й Павло побачив, що на
його місці стоїть там, вдвляю-
чись у далечині, один із
старших, значних старшин,
Бородавка. Побіч нього стояв
Хмель і щось жваво доводив
йому, розмахуючи руками, а
коли підійшов гетьман, то во-
ни почали радитися в трьох,
позираючи вперед і праворуч.

Почав розглядатися Павло.
Що перше звернуло його ува-
гу — це те, що ні праворуч,
ні ліворуч, ні перед себе він
не бачив берегів. Вітру сливе
не було, але значна хвиля
гойдала байдаки так, як на
Дніпрі й за вітру не гойдала.
Море? — майнула думка, й
серце його затрепетало. Те-
пер він догадувався, про що
раділася старшина: вони
пливли просто на Очаків. Це

кілька годин — і почнеться
бій, мета їхньої кількденної
подорожі водою.

Вже розвиднилося сливе
зовсім, і ранкова зоря весел-
кою сияла край східного не-
ба. Легкий, прозорий туман
вивис над хвилястою поверх-
нею моря. Зрідка літали, по-
крикуючи, мартини, й Павло
догадався, що хоч він і в від-
критому морі, але беріг не так
уже далеко.

Обрада старшинська наresh-
ті скінчилася. Гетьман дав
гребцям знак зупинитися, а на
байдаки — гасло оточити
гетьманський байдак з усіх
боків тісніше й стати. Наказ
виконувалося так швидко, що
Павло почав підозрівати я-
кусь змову ще з місця, з Січі:
так похилило, так звинно
змогли довершити цього ли-
ге, те, що наперед знали, чого
від них забажає їх ворош-
ки, суворий і — покітливий
ватаг. Та забув молодий брат-
чик, що саме так воно й бу-
ло, що це тільки йому та ще
багатьом у цій виправі все —
первина, бо вони — новачи
і вперше на морі, а більшість
не раз уже обкурювало ту-
рецьким димом із галер, і слухи,

гетьмана свого не раз мали
вони над собою і в морі й на
суходолі, тому знали наперед
усі його забаванки й норови.

За кілька хвиля з усіх боків
гетьманської чайки мріло мо-
ре голів, як на січовому май-
дані. Рада січова на широко-
му, безбережному морі... Та
не на раду скликав своє ли-
царство пан отаман. Давно
вже нього все було обрядже-
но, обмірковано, передумано...
Зібралось чубате лицарство
слухати останній перед боем
наказ свого гетьмана й його
останнє перед боем слово до
них, чесного й хороброго ли-
царства. Хвиля була втретє
й велична. Настала мертва ти-
ша, й руки мимоволі потягли-
ся дошапок: вогкий морсь-
кий вітрець заграв козацьки-
ми чупринами.

— Мої діти! — раптом по-
чув Павло гучний голос ко-
шового й здивувався тій силі,
що була втім голосі, немов
би не та людина промовляла,
немов би то був голос не Са-
гайдачного, що ще хвилю то-
му будив Павла тихо й лагід-
но, а голос велетня, що
дзвонком бе і в найдавші

— Мої діти, славне, хороб-
ре лицарство січове! Вже, як
тільки сонце підніметься тро-
хи, ми станемо груди в груди
з ворогом. Отже, ще перед
цим хотів би я сказати своє
до бою передне слово. Не для
того, щоб учити когось... Хто
каже — вчити? Кого вчити?
Тих, що посивіли від порохо-
вого курева? Не до них моє
слово, бо вони і без нього
знають, як треба вмирати за
віру християнську, за рідний
край та за визволення братів
із неволі бісурменської, тобто
вмирати за друзі своя. Їм не
треба нагадувати, отим ста-
рим лицарям, що таке любов
до рідного краю, бо вони зна-
ють, що любити рідний край
— це бути щасливим умерти
за нього повсякчас і хвилину.
Хто сів на байдака з якоюсь
іншою любовю до рідного
краю — плигай, собачий сину,
сторч головою в воду й пливи
до берега або топись, бо така
любов, як твоя, купують під
хвіст! Шага щербатого ніхто
не дасть за неї, і любов тая —
лише ганьба козацтву!... Мо-
же й такі сіли на наші лицар-
ські байдаки, що не боронити
рідний край, святу віру та ви-

зволати бідного невольника
мали на думці, а бажали тіль-
ки погріти руки коло здобич-
чі?... І таким здобичником нік-
чемним моя щира порада —
он море, а там — беріг, щоб
не паскудили собою чесного
товариства. Дайде дорогу
імі!... Ну?...

Кошовий урвав на хвиляку
мову, почевач і оглянувши вій-
сько своє довкола.

— Нема таких?... — ще раз
запитав, і в очах його засвіти-
лася радість і задоволення. —
Я рад, і всі ми раді, що в нас
— і в старих і в молодших —
одна любов і одно щастя в
серці: вмерти не на печі, а в
бою з ворогом, коли того ви-
магає рідна справа. Більшого
щастя, більшої честі й біль-
шої слави над цю нема, а здо-
бути цю честь, цю славу, це
щастя — це привілей лицар-
ства, козацтва, війська, тому
й нема на світі, поки живуть
вороги, достойнішого стану,
як наш — лицарський.
Надія рідного краю і всіх
покривджених та гноблених
ворогами тільки на нас, лицар-
ів славної матері, Січі Запо-
розької.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

СПРАВДІ?

Після московська „Правда“, що Англія покинула добре обороняється перед німецьким нападом та що німці не мають тут великих досвідів. Велика правда, якої ми справді не знали. Шось у роді тої правди, що корова може бути біла, а може бути й чорна, але молоко її все біле.

ВСІ КЛЯСИ.

Як подає Молі Пентер-Давис в одному листі в своїй збірці листів з Англії, до середини вересня цього року німецьке бомбардування на Англію не вдалося розбити солідарності всіх верств англійського народу. Дивуватися цьому не можна, коли німці бомбардували без розбору королівські палати й будівлі мешкання робітників у східній частині Лондону.

НІМЕЧЧІНА Й АМЕРИКАНСЬКІ ВИБОРИ.

„Франкфуртер Цайтунг“ заявляє проти вибору президентом Рузвелта, бо, мовляв, Рузвелт веде до війни. Газета видимо відкрито звертається на адресу американців з такою острогою. Цікаво було б знати, який вплив буде мати ця острогога на американців.

ЧИ ВІН БУДЕ ІНАКШИЙ?

Каже ця газета, що Рузвелт є оточений симпатіями Англії й противниками нацистичної Німеччини. Коли так говориться про Рузвелта, цікаво було б спитати: як буде справа виглядати на випадок вибору президентом Вількі? Чи буде він оточений симпатіями Німеччини? У своїй промові в Бофало, Нью-Йорк, Вількі обіцяв „виступити“ уряд з усіх військових „дів'яток колюмну“ й всіх, що дивляться за нахилинням до Москви, Берліну чи якоїсь-будь іншої чужої столиці.

ЯКБИ ТАК ТЕТІ ВУСА.

Каже відомий американський „колюмніст“ ген. Гю Джансон, що якби він так був жидом, він не голосував би за Рузвелта, але за Вількі. Джансон каже, що, якби він був жидом, він певно був би за того, хто обіцяв би покарати Гітлера зброєю, однак він не вірив би Рузвелтові, бо Рузвелт захоплюється часто з антисемітами. Коли який антисеміт заявився за Вількі, Вількі негайно вивів від нього руки. Рузвелт того не робить. Можна припустити, що Джансонів так справді щиро тепер здається, що то він робив би, якби був жидом. Однак, що він справді робив би, якби ним був?

НАЙШОВ.

На осінній конференції Нью-Йоркського Стейтвого Конгресу Родичів і Вчителів виступив д-р І. Тобонек з новою зовсім оригінальною рецептою на оборону демократії. Радить він закинути грати в відома картяну гру „бридж“. Каже, що як колись Америка стане фашистською, то буде завдякувати „бриджові“, тій фашистській грі, при якій людина не може мовчати й не має часу думати над справжніми проблемами. Цей натак на зв'язок між картяною грою й улюбленим до якоїсь політичної системи нагадує на відому балачку ворогів американського генерала Грента про те, що, мовляв, він любить запитатися. Коли це сказали президентів Лінколна, Лінколн сказав, „До-відайтеся, яку горівку не генерал Грент, а я пішло бо-чівку тої горівки кожному нашому генералові“.

В УСІХ СИТУАЦІЯХ ОДНАКОВО?

Противники „бриджа“ як фашистської гри виходить з założення, що хто мовчить при грі, той буде мовчати й в інших ситуаціях. Однак, чи так воно справді маєтись? Чи не буває часто якраз протилежно? Що, людина, яка в грі, або наприклад, у військових вправах, мовчить, а в інших справах і ситуаціях буде зовсім свobodно й радо висказувати свої погляди?

МАШИНА Й МОРАЛЬ.

На одних зборах у Брукліні розглядали причини очевидного занепаду моралі у нових часах. Один з бесідників приписав цей занепад впливу морального навчання зростові впливів певних винаходів, таких як: автомобіль, телефон, радіо, фільм. Бесідник досить розумно зв'язав собою ці винаходи з занепадом моралі: мовляв, ці винаходи ослабили родинні зв'язки, послабили вплив родини, церкви й школи, а тим самим скріпили неморальні впливи.

Таке пояснення має більше сенсу, ніж зв'язання фашизму з „бриджем“.

ЯК ІНШІ ЧИТАЮТЬ.

Луїс Генет, критик книжок, що пише для „Нью Йорк Геральд-Трибуну“, згадує в одній своїй критиці цілу низку книжок про останні події в Франції та причини її упадку. Німецький журналіст Гайнц Поль написав книжку під наголовком „Себегубство демократії“. Гемилтон Фиш Армстронг, редактор великого американського журналу „Форен Аферс“, написав книжку „Останні дні французької республіки“. Рене де Шамбрэн, француз, нащадок генерала Лафаетта, відомого американського революційного героя, написав книжку під наголовком: „Я бачив, як Франція падала: Чи повстане вона знову?“

Як можна сподіватися, кожний з цих авторів пише про ті самі події інакше й виходить з іншого заложення. Німець, як можемо догадуватися з наголовку, виходить з засад демократії; американець певно з того самого заложення; згаданий француз зближений до фашизму. Та, якби не було, факт є фактом, що про цю справу появилися аж три книжки. Видно, що в американському громадянстві є широке зацікавлення справою Франції. І число читачів цих книжок певно досягне багатьох тисячів.

Чи можемо ми похвалитися якимись зацікавленнями книжками? Не говорю уже про зацікавлення якоюсь спеціальною справою, а про загальне зацікавлення книжками.

ЧУЖІ СЛОВА ЯК СВОІ.

Згаданий критик Генет дає в одному уступі своєї критики наголовки: „Sitzkrieg“ то Blitzkrieg, себто: „від сидячої війни до блискавичної війни“. Та Генет пише цей наголовок в американському часописі, вживає два німецькі слова, але зовсім не подає їх перекладу на англійську мову. Він видно певний, що його читачі, чи вміють вони по-німецьки, чи не вміють, ці слова певно будуть знати. Війна ввела ці слова в загальне уживання. Кажучи „сіткріг“ або „бліткріг“, американець не потребує зовсім пояснень: американці знають слова вимовляти й знають їх значіння. Про приватних банкірів у старинних Вавилоні знали ще за часів царя Навуходоносора в 606 р. п. Христом.

НЬО ЙОРК:

САЛЯ „CARPATHIA HALL“, 217 East 6th Street
НЕДІЛЯ, 27. ЖОВТНЯ (OCTOBER 27, 1940) у 7:30 ВЕЧ.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

35-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. ЮРІЯ

Участь беруть: Найвизначніша сучасна українська артистка-співачка

МАРІЯ СОКІЛ

Композитор-піаніст

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ЦЕРКВИ СВ. ЮРІЯ, диригент: Т. ОНУФРИК

СВЯТОЧНА ПРОМОВА: ПРЕОСВЯЩЕНИЙ КИР ІВАН БУЧКО ВСТУП \$1.00 і 75 ц. ВІД ОСОБИ.

3 ДНЯ

ДОЛЯ БУДУЧИХ ПОКОЛІНЬ.

По двох роках наукових дослідів Товариство економічного і суспільного планування оголосило виследи своєї праці. Воно говорить, що число уродин в Америці значно маліє. Лиш фермерське і маломістечкове населення сяк так виповнює свій суспільний і природний обов'язок — давати життя новим поколінням. По великих містах справа представляється дуже зле. Міське населення не приводить на світ навіть стільки дітей, щоб себе самого заступити. Якби не доплив людей з фермерських околиць, населення великих міст постійно малілоб.

Знову ж у населенні великого міста під оглядом дітей найгірше вивязуються маючі родини. Бідніші родини скорше беруть на себе обов'язок мати діти. Серед великоміського населення найбільше дітей мають ті родини, яких голови працюють на Доблю Пі Ей, говорить звіт згаданого товариства.

БАГАТІ РОДИНИ.

Зате багаті родини викручуються від обов'язку мати та виховувати діти. Бо в них занадто вироблений смак до панського, вигідного життя. Свій високий життєвий рівень вони мусять за всяку ціну зберегти. Тому велику кількість своєї енергії вони витрачують на здобуття потрібних до життя фондів. Колиж тих фондів вони мають подостатком, тоді починають думати про дітей. Але як? — Думають у той спосіб, що замоло в них нагородженого майна, щоб своїм дітям забезпечити щонайменше такий самий рівень, який вони мали. Це не личить пускати в світ нові покоління не давши їм щонайменше такого самого рівня, як родичі мали, міркують собі багаті люди. В їх розумінні це булоб самолюбством. Ось ніби в ім'я любови до ненароджених дітей вони тим дітям не дають спромоги родитись, жити.

Бувають і такі багаті родини, що мають чимало накопиченого майна для кількох десятків будучих поколінь. Але й ті часто втікають від обов'язків виховування дітей. Ці останні найчастіше оправдують свою бездітність тим, що суспільні обов'язки не дозво-

ляють їм на „люксус“ мати діти. Коли вони своїм дітям не можуть дати того батьківського чи материнського тепла, яке вони повинні дати, краще зроблять, коли оставлять бездітними, закладають вони.

ЗВЕРХНІ ОБСТАВИНИ.

Найважливішою причиною уникання цього суспільного і природного обов'язку є, як сказано, внутрішні моральні наставлення. Про моральний бік цієї справи говорять багато духовні чинники. Та все-таки ця справа має також зверхні, соціальні причини і булоб хибно та шкідливо цих причин не брати під увагу.

Не будемо тут говорити про дуже багаті родини, які мають подостатком гроша, щоб устроїти собі життя так, як їм хочеться, не числячись з ніким іншим. Бо таких відносно не дуже багато. Зате слід провирити обставини серед яких живуть середньо-заможні родини і вбогі.

ОБМЕЖЕННЯ.

Вбогі родини звичайно живуть серед таких обставин, що дозволяють їм мати стільки дітей, скільки вони хочуть. В убогих дільницях рідко хто робить застереження, що не вільно мати дітей. В убогих дільницях крик дітей це самозрозуміле явище і кожний, що в них живе, приготований до цього.

Зате в трошка багатших дільницях справа маєтись цілком інакше. Коли хтось шукає за мешканцями, перший запит, що ставить йому власники домів є: „Чи ви маєте дітей?“ Другий запит: „Чи маєте пса?“ По довших торгах остаточно йому простять пса. Але дитини — борони Боже. Хто має більше малолітніх дітей, то вже нема мови, щоб він протиснувся до трошки кращого помешкання.

Тай нема що винувати за це лиш власників домів. Часто вони не живуть у своїх домах і діти їм особисто не дошкучувалиб. Але цього домагаються інші льокатори. Це вони настоюють, щоб не було в поближжі дітей. Бо крик дитини наводить на них лють; їх здегенеровані нерви не зносять найменшого галасу.

ЛИЦЕМІРСТВО.

Серед таких обставин лицемірним є дорікати комусь, що не має дітей, а водночас не таврувати та не викорінювати тої тихої пропаганди, що

з великим завзяттям провадиться довкруги нас проти дітей. Закалою нинішньої цивілізації є це, що расова собака знайде в ній далеко більше прихильності і можливості життя, ніж людське немовля.

Приріст дітей збільшиться лиш тоді, коли ціла суспільність змінить своє наставлення до дітей, не буде уважати їх „дошкульною завадою“, та буде любити не лиш здоровенький і приємний усміх дитини, але також її крик; не лиш її святочний вигляд, але всі ці клопоти, що зв'язані з її вихованням. Це гарний звичай робити в поїзді, чи трамваї місце матері з дитиною. Цей гарний звичай повинен бути поширений всюди, зокрема там, де мама з дітьми шукає даху над головою.

ПОЧУВАЄТЕ ЗЛЕ — НЕ МАЄТЕ ЗАПАЛУ ДО ЖИТТЯ?

БОЛІТЬ вас голова — маєте газ в шлунку? Скільки разів маєте за п'ять хвинок і терпите біль через газ, злий відділ, нудоту від нестерпності, вживайте FEEN-A-MINT. Це розслаблююча жвачка, котра має добрий смак, поради нам на замір легко, а пенні. Закачайте перед сном — а рано почувате полегшу й ви знову будете почуватися добре. Мільйони людей молодих і старих, покладаються на цей чудотворний FEEN-A-MINT. Він помагає й вашій родині. Купіть FEEN-A-MINT нині!

10¢

ІВАН ФІЛИПЧАК

відомий автор оповідань з української історії малює в повісті

ДМИТРО ДЕДЬКО

боротьбу за вдервання Галицько-Волинської Держави проти посягань загарбних сусідів: поляків і мадярів.

Герой повісті, боярин Дмитро Дедько — це історична особа. Завдяки йому українська князівська держава простояла ще довгі роки. Хто хоче пізнати героїські зусилля цієї великої постаті української історії, най прочитайте повість Філіпчака „Дмитро Дедько“.

Ціна 50 центів.

Замовляйте:

„Svoboda“

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЮГОСЛАВІЯ ПІДДАЄТЬСЯ

БІЛГОРОД. — Здержано на великі розміри особовий залізничний рух, бо небагато курсуватимуть 86 поїздів, що доходять до границь Югославії. Поїзди потрібні на транспорті, а транспорт зв'язаний з перевозом німецьких військ і воєнних матеріялів.

ПРОТИ-ЖИДІВСЬКІ ЗАКОНИ В ФРАНЦІЇ

ВІПНІ. — Ввійшли в життя нові закони, звернені проти жидів. Особливо вдаряють вони тих жидів, що були заняті в пресі, радіо, й фільмовій продукції, звідки їх цілковито усунуено.

КИТАЙЦІ СВЯТКУЮТЬ. — Ньюйорські китаїці відсвяткували оноді 29. річницю повстання китаїської республіки.

Свято Українського Каледжа

ВІДБУДЕТЬСЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ В НЕДІЛЮ, 24. ПАДОЛИСТА 1940.

У ПРОГРАМУ УВІЙДУТЬ:

- 1) АРХІЕРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА (год. 10, рано)
- 2) СВЯТОЧНИЙ ОБІД з промовами (год. 12:30 спол.)
- 3) СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ з научними рефератами та концертом (год. 3. попол.)
- 4) ЗАБАВА ДЛЯ МОЛОДІ — танці (год. 7. вечер)

До участі в цім обході всенародного значіння запрошується все українське Громадянство — всіх Отців Духов-

них, парохії, брацтва, сестрицтва, та всі народні і місцеві організації і товариства без ріжниць, українських бизнесменів і професіоналістів і т. д.

Ціна тикетів на святочний обід \$1.50; на святочну академію 75 ц., 50 ц., і 30 ц.; на вечірню забаву 50 ц.

Привіти у Пропагатній Книзі, що вийде з цієї нагоди, по ціні: \$20 за повну сторону; \$12 за пів сторони; \$7 за чверть сторони і \$4 за вісімку сторони.

УКРАЇНЦІ ГОТОВЕТЬСЯ ЗАЗДАЛЕГІДЬ ДО ГРОМАДНОЇ УЧАСТІ В ЦІМ СВЯТІ!

о. Филимон Гарнавський
канцлер дієцезії

† Іван
єпископ-помічник

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БЕЛВИЛ, Н. ДЖ.

Даймо відсіч.

Від довшого часу наші вороги ріжного роду, стараються поріжнити наш нарід в Америці. Тому, що ми осталися самотнім речником української справи, вони хочуть підлими доносими підкопати прихильність і симпатію американського народу і настроїти ворожо проти нас і наших слухних змагань.

Ми, американські горожане піднесім свої голови сміло і поставмо цьому протиакцію.

Ми Українці з Провіндія Божого стоїмо на тій самій землі, де стояв 150 літ тому Вашингтон. І з відоі з сильною вірою в Бога, з вірою в нашу святу справу, ставаймо до бою проти всіх ворогів, що стараються знеславити наше ім'я і зробити нас зрадниками прибраної нам батьківщини.

Кодло ріжного роду підрихних елементів зросло в силу в Америці, що своєю гадючою пропагандою починає витискати чесних американців з ріжних становищ і забирати їх місце.

Ми, як чесні горожани Америки, зазнали найбільше на власній шкірі, що значить пановання і прихми деспотів.

Агентів тих деспотів є в Америці багато. Під покришкою американського патріотизму зачали кампанію проти нас, Українців. Чому якраз ми стали жертвою всяких доносів? Хто ті доноси робить? Яка ціль є тих, що ведуть кампанію проти чесного імені українців в Америці?

Відповідь на ці питання ми відстанемо, коли перечеитаємо Р.М. і провиримо політичні дереконання тих редакторів, що доноси на нас роблять.

Ми мусим боронитись. Хто не вміє або не хоче боронити свого імені, мусить пропасти.

Як ми маєм боронитись?

- 1.) Творити стейтові організації з тих товариств, що є на містах і містечках.
- 2.) Скликати для американців великі збори і ознакомлювати їх з нашою справою і ідеологією.
- 3.) Видавати відповідні книжки і брошури для американців.
- 4.) Отримувати і піддержувати інформаційні бюро по великих містах.
- 5.) Голосувати при виборах на кандидатів, які прихильні для нас.

Запам'ятаймо, що ми стоїмо на передодні великих змін. Українська справа може бути торшена в дуже короткім часі. Чи ми є приготувані до цього?

Не тратьмо часу на дрібниці.

Українська Національна Стейтова Організація стейту Н. Дж., зо свого боку рішила скликати про-американське віче в цілі: 1.) Щоби ознакомити американців і заявити публічно, що між українцями нема „п'ятої колюмни“. Українці є так само льояльні до Америки як і родовиті американці.

2.) Запротестувати і нап'янувати всіх правдивих „п'ятоколюмністів“, що скриті під покришкою американського патріотизму, осуджують льояльних горожан українського походження.

На це віче повинні обов'язково явитись всі українці зо стейту Н. Дж. З дальших околиць повинні бути вислані делегати.

Всі вояки американської армії повинні явитись у своїх одностроях і цим доказати, що українці є добрі горожане в кожній ділянці і стоять дружно в обороні чести своїх батьків і прибраної батьківщини — Америки.

Т. Рудий.

НАЙНОВІШІ РЕКОРДИ

ОФЕРТА Ч. 2.

НАЙПОПУЛЯРНІШІ. НАДАЮТЬСЯ, ДЛЯ
ДОМУ, САЛЬОНУ І НА РАДІО.50 цт. за одну \$5.00 за ДЕСЯТЬ
Рекорди рекордів, з переслікою.(Хто бере менше як 10 додатків треба
10 цт. до кожної рекорди на пересліку).

- 27397 Кавалер Під Вусом (Коломийка) Вдовин Сні. — Гуменюк.
27396 Весільний Баранчик. Коломийка Чорнобривка. — Гуменюк.
27394 Гріх Війти. Доля Композитора. — Жуковський.
27393 Коломийка Сміх і Танець. Кабінця Жемитесь. — Жуковський.
27390 Туман Яром Котиться. У єсудін Хата Біла.
27383 Весільний Віват, Ч. I. II. — Гуменюк-Красновська.
27380 Сотник: На редутинг. — Жуковський і оркестра.
27378 Коломийка й козак: Від хати до хати (коломийка). — Гуменюк.
27360 Ти мій короною: Зачиняєш кобасою. — Гуменюк, Скоробогач.
27358 Чи то люди конюшня (Коломийка) Заший мені чоловіче. — Жуковський.
27351 Радехівська коломийка: Питається мати сина, що коїтує та дівчина. — Т. Свистун.
27346 Понад круті беріженьки: Варгута. — Е. Жуковський.
27341 Бода Мариско: Над потоком (Полька). Укр. сільська оркестра.
27340 Коломийка-На сіножаті: Перелітська Полька. — О. Пізю.
27336 Борю в хаті, часті 1 і 2. — Е. Жуковський і Р. Красновська.
27301 Човник: Чудася (дует). — В. Барчаніна й І. Давнаєнко.
27300 З горі на долину: Часе рибка того став. — І. Сердинський.
27308 Літом качка працює (Полька): Дай Боже жартувати, аби не хуртати. — Лемківська Оркестра.
27394 Слоб сироти: Біда наймичка. — Р. Красновська, укр. орк. Гуменюк.
27305 Фармерська коломийка: Бородата коломийка. — Укр. орк. Гуменюк.
27318 Канадська коломийка: Чий ми мати не купала. — Орк. Гуменюк й Жуковський.
27320 Пісня білого наймички: Кавалок грунту. — Е. Жуковський і С. Жуковська.
27325 Пасічник (Полька): Рідний край. — Орк. Гармонія.
27326 Красна доколка: Смеріська полька. Орк. браття Фусяки.
27374 Полька львівська: Полька кийська. — Орк. Чернігівська.
27384 Роза полька: Козак за Дунаєм. — Древинський, орк. Гуменюк.
27388 Магдалина (Полька): Мій паспорт (коломийка). — Українська Оркестра.
27297 Підкаменська коломийка: Надвірна коломийка. — О. Пізю.
27295 Місце Вишків бере розвід: Початки троблів. — Е. і С. Жуковські.
27292 Лучка зелене: Орехівський мішаний танець. — А. Варна.
27291 Перелітська (Полька): В горах Карпат (валезь). — Орк. Гуменюк.
27289 За Тебе Україно: Гей ну хлопці до зброї, укр. квартет.
27290 Полька з Демаморин: Бальс „Отевіський“ орк. — браття Голотини.
27288 Любимий Петра: Думка про старі краї. — Е. Малець.
27283 Невір дівче козакові: Коломийка: Ой когось ти задуриши. — Свистун.
27279 Фалашині сльзи: Мій смічок. — Е. і С. Жуковські.
27274 Три пляхи: Шумить, гуде дібровонька. — Т. Свистун.
27273 Роман: В день по весіллі. — Е. Жуковський.
27272 Як я братів раз сковаю: Ой іхав я коло млина. — Т. Свистун.
27264 Зелений дубочку, чого похилився: Марш Укр. Галицької Армії. — Т. Свистун.
27257 Гуцульська коломийка: Аркан дрібний. — Т. Свистун.
27256 Чумак: Метелиця, танець укр. орк. — Гуменюк.
27255 Величкова гайка: Гопак колом, укр. орк. — Гуменюк.
27254 Журавель весільний: Катерина Херсонка, укр. орк. — Гуменюк.
27253 Запорожський герць: Гоїи вітер, укр. орк. — Гуменюк.
27252 Аркан коломиїковий: Козачок солю, укр. орк. — Гуменюк.
27251 Козачок подільський: Коломийка в дві пари, укр. орк. — Гуменюк.
27250 Пісня сироти: Часті перша й друга, укр. орк. — М. Томаса.
27247 Козачок з Підмоличеськ: Весільні жарти, укр. орк. — Гуменюк.
27242 Золотий коломиїк: Чом дуб зелений, орк. — Гуменюк.
27241 А ви хлопці молоденькі: Лиша доля жовніра, орк. — М. Томаса.
27235 Як поїду з кіними на ніч: Дівоча відома. — Т. Свистун.
27233 Ох ти моя Дзюбо любя: Козацька шумка. — Т. Свистун.
27228 Богатеньке весілля: Часті 1 і 2, укр. орк. — Гуменюк.
27227 Коломийка Тернопільська: Коломийка Скальська, укр. орк. — Гуменюк.
27226 Любимий віноклетів: Ларовання, укр. орк. — Гуменюк.
27219 Чотирнадцятий роком сумний настав: дві часті, орк. — брат. Гуменюк.
27218 Полька Свобода: Полька з Галичини, укр. орк. — М. Томаса.
27204 Змоїний Часті 1 і 2, укр. орк. — Гуменюк.
27199 Добрий вечір тобі: На Йорданський річці. — Хор Кириченка „Бандурист“.
27195 Ірод цар: Веселення веселення, укр. церковний хор.
27187 Метелиця: Козак завідає танець, укр. орк. — Гуменюк.
27127 Ангел вопіє: Плотю усну, — К. Кістюк.
27122 На горі сумра грає: Марш Садовського, укр. сім'я, орк. — Сурма.
27110 Родження Твое Христе Боже наш: Йордан. — К. Кістюк.
27089 Полька парубочка: Валесь Бамбура, укр. орк. — Гуменюк.
27071 Чабан: Гурку танці, укр. орк. — Гуменюк.
27050 Гоп Марку — покінє сварку: Ой вишеньки-черешеньки, орк. — Гуменюк.

Перегляньте повний список рекордів. Коли котрих з них не маєте, то ви повинні мати. Бо це найкращі українські рекорди і в кожній українській хаті повинні бути.

Випишіть собі номери бажаних рекордів і разом з Моней ордером вишліть на нашу адресу: Рекорди будуть Вам вислані того самого дня, коли отримаємо замовлення. Адресуйте:

СВОБОДА

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗА ШО ЗМАГАЄТЬСЯ
ВИЛКІ?

В дві 5-го листопада міліони американців підуть до виборчих урн, щоб кинути свої голоси на одного або другого президентського кандидата. До того часу кожний свідомий американець має рішення, як віддати свій голос. Ніхто, що дійсно любить Америку та її спосіб, не діде до виборів без приготування; кожний мусить знати, кого вибирає.

З двох кандидатів на президента я заявляюся за вибір републиканця Велдла Вилкі. До цього спонукують мене різні причини. Теперішній президент Д. Д. Рузвельт, що кандидує вже втретє на президента, ломить американську традицію. За цілий час існування цієї великої демократичної републики, жадний президент (крім Рузвельта) не шукав третього вибору. Такі великі ганти американської історії як Джордж Вашингтон, Томас Джефферсон, Ендрю Джексон та Вудроу Вільсон — відмовилися від третього каденції. Тому нема причини вірити, що Ф. Д. Рузвельт „незаступимий“ в Білому Домі. Тепер тільки диктатори говорять, що без них не було б порядку на світі. Попираю кандидатуру В. Вилкі, бо він представник правдивого американізму. Такого, що причинився до збудування нашої держави. Вилкі не є професійний політик, але чоловік діла. Він зрозумів, що національну оборону та єдність нації не можна збудувати підюдженням одної класи проти другої, використовуюванням робітників проти капіталу, чи навпаки. Вилкі вірить, що Америка як молода нація й держава, має в собі досить динамізму та творчої сили, щоб підняти національну продукцію, рушити цілий ряд приватних та державних підприємств, здержати безробіття й тим способом піднести рівень життя кожного громадянина Злучених Держав Америки.

Політична філософія В. Вилкі зводиться в таких заключеннях:

1. Уряд Злучених Держав Америки повинен отворити народові очі щодо найближчої будучини краю та заохотити його до дальшої праці, щоб тим робом піднести вище життєвий стандарт.

2. Уряд повинен цілком захистити ідею класової боротьби та класового антагонізму. Замість того, повинна панувати в Америці гармонія між працею і капіталом, на чім скористає купуючий загаль.

3. Краєм повинна правити компетентна та рішуча адміністрація, а не така, що беззастанно задовжує державний скарб коштом тих, що платять податки.

4. Кожний уряд перестав бути демократичним, коли він прибирає форму та владу

сти монополюю уряду, цебто такого, що є сконцентровано в руках одної особи чи організації кліки.

5. Нарід повинен рядити собою законом, а позбутися тиранії, яка уживає безправия, щоб контролювати життя та маєтки горожан.

6. Нарід повинен мати чесне справоздання про т. зв. скриті таксі (податки), як та кож про кошти удержання уряду, так, щоб ціла суспільність могла знати, на що йдуть її податки.

7. Вилкі є рішучо проти вступу Америки у війну. Він обіцяє поробити всі заходи, щоб затримати Америку в мирі. Однак, він не прийме жадного накиненого ладу світа, й не скаже, „це не робить різниці для Америки, які відносини панують поза межами Злучених Держав Америки“.

8. Національна оборона — це не тільки справа армії та флоту. Це питання відповідної продуктивної спроможності достатньої потрібні матеріали. Це питання, щасливого та об'єднаного народу. Це є питання здорової фінансової політики уряду.

Ось це є та програма Вилкі, з якою він виступає у своїй виборчій кампанії на президента Злучених Держав Америки. Його погляди на будучий уряд та на поправу кращого життя в цій країні, не є диктовані жадними політичними кліками чи бюрократіями. Як досвідчений бізнесмен, що зазнавав вже й судби фермера, робітника, промисловця та підприємця, Вилкі знає тайни американського успіху. Тому певно не заведе американський нарід в його сподіваннях. Він має головну розв'язку на цій ряд національних і соціальних питань, як на податки, безробіття, працю й капітал, національну оборону, проблему американської молоді й т. п. А в тому всьому він кермується одним моттом: добром цілої американської нації. Ось і тому я є за те, щоб його вибрати президентом краю.

А. Д.

НІМЕЦЬКІ „ТУРИСТИ“
В БОЛГАРІ

ІНСТАНБУЛ. — В Туреччині заклопотані відомостями, що в Болгарії це справді нема німецьких військ, але зате є небувале число німецьких „туристів“, яких начисляють на тисячі. А це, на думку турецької преси, означає, що Болгарія опиниться скоро в німецьких руках, подібно як Румунія. Знову це означає наступ на Туреччину. Та якби не було, Туреччина рішуча ставити сильний опір. Тільки вже мало числить на допомогу з боку Советів, хоч турецький посол саме тепер відбув дошу розмову з советським прем'єром Молотовом, що є зараз і народнім комісарем заграничних справ.

ЗНАЄ РУБАТИ. — На ньюйоркській світовій виставі робітники ньюйоркського департаменту парків показували оної, як вони вміють рубати. Джан Дугел-віграв перерони в рубанні, бо перерубав пень, 12 цалів грубий, за 3 хвилини 40 секунд.

ГЮ ДЕ МОПАСАН

— це найгеніальніший оповідач, якого знає ювілія література всього світу,
— пише д-р Остап Гриняч у перекладі до збірки перекладів оповідань цього автора під наголовком:

НА ВОДІ

Як каже самий автор про свій твір, автор відбув подорож по Середземному морі та підчас її записував щодня все, що бачив і думав. Хоча автор каже, що він бачив воду, сонце, моря й скелі, але він бачив і людей і знає про них оповісти так, як інший навіть догадувати не може.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

МОНТ-ОРИОЛЬ

найкращий роман
ГЮ де МОПАСАНА,
котрого загально признають великим в історії літератури всього людства.

Повість повна рідких постатей. Читач пізнає паризького Дон Хуана, що вважав своїм природним правом зводити кожну гарну жінку й покидати її; практичного купця, що знає лише реальний життєвий інтерес; французьких мужиків; різні нації смішні, надії злочинні типи.

Хто хоче пізнати французький народ, най читає цю повість.
ЦІНА 2 ТОМІВ 1 ДОЛЛАРА.
Шляг замовлення до:
"СВОБОДА"
81-83 GRAND STREET,
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА

За три томи оповідань Гю де Мопасана: 1) НА ВОДІ; 2) МОНТ-ОРИОЛЬ (у двох томах) лише 1 долара 25 центів.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ
УКРАЇНЦІ! Купуйте фарми через українського агента, котрий має довгу практику і розуміється на фармах! І купуйте коло Ringoes, або Flemington, N. J., де є великий Маркет, де можна продати всі фермерські продукти за добру ціну. Також фарми є тут дуже урожайні, подорожні тільки 50 миль від Нью Йорку. Пишіть по Лісту.

„ТРОКІНГ ФАРМА“, 114 акрів, 14 лісів і потік, 3 коні, корова, 800 курей, машини, 6-кімнатна хата, електрика. Ціна \$6,500. Готівкою \$2,500.
145-АКРОВА ФАРМА, 15 акрів, 6 алінок, добрі коні, трактор і вся інша машинерія, нова баня, й другі будинки, 8 кімнат, все імпрівмент, два потоки, два жерела, 20 акрів лісів, 200 курей, на добрій дорозі. Ціна за все \$12,000.
12½ АКРІВ, добра земля, великі курники, 500 курей, коні, корова, 8 кімнат хата, вода, електрика по всіх будинках. Ціна \$7,000.
3 АКРИ, 7 кімнат, вода, електрика в хаті, гарні дерева коло хати, на добрій дорозі. Ціна \$2,600.
4 АКРИ на Гайвей, два курники, 125 футів довгі, жерело, газ і електрика, на Гайвей. Ціна \$1,500.

MICHAEL GELLNER
RINGOES, N. J.

ВЗОРИ КАНВА, НІТКИ ДИВІШІВАННЯ D. M. C. І СТЕМПЛЬОВА НІ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні неуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжого свідчення.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслусти.
X й Флюроскоп. — Екзамінація \$2.00

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛФІЮ
й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

СЕМЕН П. КАНА
Український
ПОГРЕБНИК
Цілий похорон
навіть за \$150
433 STATE ST.,
PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга швири і чесна.
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
N. E. W. A. R. K., N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 SOUTH BROAD ST.,
T. R. E. N. T. O. N., N. J.
Phone: Trenton 8558

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребати по цій ціні
низькій як \$150
Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до
12. Ввечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

„Ти або допоможеш нам знайти і повбивати слонів, або сам сконаєш“, повторив Залім. Тарзан був непероршувний.

Для нього власне життя не було таке важке. Але він мусів жити, щоб врятувати Джейн з рук торговців білими невільниками.

З тяжким серцем Тарзан вкінці згодився на услівя Заліма.

Ховаючись в корчах, Кейдо плакав ревиними сльозами. Великі сірі слони були також його приятелями.